

пуковник ванр. проф. др Драган Јевтић, председник комисије,
 потпуковник доц. др. Зоран Обрадовић, члан комисије,
 пуковник ванр. проф. др Милан Миљковић, ментор и члан комисије.

Мастер рад студента Никола Латиновић,
 Извештај комисије о оцени мастер рада,
 доставља.-

ВЕЋЕ ЗА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ

Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Војне академије број 391-156 од 18.11.2025. године, именовани смо за чланове комисије за оцену и одбрану мастер рада студента МАС СП Менаџмент у одбрани Латиновић Николе, под називом *„Примена структуралних техника у аналитичком раду обавештајних служби“*

На основу члана 24. Статута Војне академије („СВЛ“, бр. 29/2021), Правилника о пријави, изради и одбрани завршних радова (СВЛ“, бр. 22/2022) , као и увида у предметни мастер рад, Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ И МАСТЕР РАДУ

Никола Латиновић је рођен је 29.04.1992. године у Зрењанину, Република Србија. Основно образовање завршио је у Елемиру а средње у Новом Саду са врло добрим успехом. Факултет за менаџмент, смер пословна економија завршио је 2021. године са просечном оценом 8,47. Курс слушалаца за резервне официре успешно је завршио на Војној академији 2021. године у 139. класи пешадије, са просечном оценом 8,33.

Сада се налази на дужности у 224.цЕД / J-2 ГШ ВС.

Са посебним интересовањем за област одбране, 2021. године на Војној академији - Универзитета одбране, уписује мастер академске студије, на студијском програму Менаџмент у одбрани.

Мастер рад под називом „ *Примена структуралних техника у аналитичком раду обавештајних служби* “ изложен је на 93 стране текста. Мастер рад садржи насловну страну, садржај, као и следеће делове рада:

1. Увод
2. Појам, садржај и проблеми у раду савремених обавештајних служби
3. Појам, фазе и проблеми у аналитичком раду
4. Општа класификација и обележја структуралних аналитичких техника
5. Примена структуралних техника у обавештајној аналитици
6. Закључак
7. Литературу.

У попису литературе наведено је укупно 38 референци које су коришћене при изради мастер рада. Коришћени теоријски извори задовољавајуће су наведени.

2. ПРЕДМЕТ И ЦИЉ МАСТЕР РАДА

Предмет истраживања рада је примена структуралних техника у аналитичком раду савремених обавештајних служби. Проблем истраживања огледа се у анализи доприноса структуралних техника у отклањању недостатака и неправилности у раду обавештајних аналитичара. Посебан акценат ставља се на то како ове технике унапређују процес аналитичког промишљања, омогућавају формулисање прецизнијих закључака.

Временско одређење предмета истраживања обухвата период од 1980. до 2023. године. Управо у том раздобљу долази до интезивнијег приступа анализи посматраног феномена, и то кроз објављивање научних радова, стручних истраживања и акумулацију релевантних сазнања. Овај временски оквир омогућава свеобухватни увид у развојни ток теме, праћење промена у приступима и методологијама, као и идентификовање кључних фаза у теоријском и практичном сагледавању области која се истражује.

Предмет истраживања припада научном пољу друштвено-хуманистичких наука, научним областима војних и наукама безбедности, тако да има интердисциплинарни карактер. У конкретном предмету, уже научне области су: стратегија и менаџмент у одбрани, итд.

Научни циљ предметног истраживања је научна дескрипција примене и доприноса

структуралних техника у унапређењу аналитичког рада обавештајних служби и њихов утицај на аналитички процес, посебно на отклањање проблема у аналитичком раду. Овим истраживањем постиже се систематизација досадашњих сазнања која се односе на предмет истраживања и даје се допринос у остваривању научног описа примене и доприноса структуралних техника у отклањању аналитичких проблема.

Друштвени циљеви овог рада огледају се у унапређењу практичних аналитичких процеса у оквиру обавештајних служби, као и у давању доприноса идентификовању и отклањању постојећих недостатака у њиховом функционисању. Побољшањем метода анализе, интерпретације и процене података, омогућава се већи степен поузданости у обради информација од стратешког значаја.

3. ПОЛАЗНЕ ХИПОТЕЗЕ У РАДУ И ПРИМЕЊЕНЕ МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА

Хипотететичким оквиром, као теоријског полазишта овог истраживања обухваћена је генерална (општа) и четири посебне хипотезе.

Генерална хипотеза као полазно становиште мастер рада је следаћа: „Обавештајне службе, које се суочавају са бројним изазовима у својим активностима, употребом структуралних техника у аналитичком раду, могу да умање мањкавости и пристрасности у раду аналитичара, и тиме отклоне грешке у аналитичком процесу изазване когнитивним мањкавостима аналитичара, с тим да ниво њихове примене и ефикасности треба да буде проверена не само кроз оцену аналитичара служби него и кроз академска истраживања.

Прва посебна хипотеза је „Обавештајне службе, које државном врху пружају информације од пресутног значаја за доношење одлука у вези националне безбедности и одбране, суочавају се са бројним изазовима у својим активностима, од којих посебну групу представљају изазови у аналитичком раду.“

Друга посебна хипотеза - „Аналитички рад савремених обавештајних служби карактеришу бројни изазови, као што су превелик број информација за обраду и анализу, обманивачка делатност страних служби, али и бројне когнитивне мањкавости и пристрасности у раду аналитичара“.

Трећа посебна хипотеза је - „Структуралне технике доприносе јаснијем дефинисању

обавештајног проблема, идентификовању кључних чиниоца и догађаја обавештајног проблема, стварају јаснији увид у ток мисаоног и когнитивног процеса аналитичара. У коначном, доприносе квалитетном генерисању и тестирању аналитичких хипотеза, које се морају проверавати и оповргнути, чиме помажу унапређењу аналитичког процеса и отклањају могуће грешке у аналитици “.

Четврта посебна хипотеза – „Примена структуралних техника доприноси квалитетнијој процени и контроли тачности, правовремености, потребности и потпуности прикупљених података; процене поузданости извора односно његове приступачности прикупљеним податцима, али ниво њихове примеме и ефикасности треба да се провери кроз практичну оцену аналитичара и академска истраживања..”

У овом истраживању је примењен скуп основних и општенаучних метода.

Каузална метода коришћена је ради утврђивања узрочно-последичних веза између примене структуралних аналитичких техника и њиховог утицаја на квалитет обавештајне анализе, чиме су идентификовани фактори који доприносе побољшању аналитичког процеса.

Хипотетичко-дедуктивна метода примењена је за формулисање полазних претпоставки о улози и значају ових техника: полазећи од основних постулата и аксиома, развијени су теоријски закључци који су накнадно проверавани у практичном делу истраживања.

Компаративна метода употребљена је ради поређења страних и домаћих модела и искустава са циљем утврђивања предности, недостатака и могућности за унапређење различитих приступа примени структуралних техника. Она је коришћена у комбинацији са дескриптивном методом, која је служила за описивање постојећих стања, пракси и процеса у области аналитичког рада.

Методе прикупљања података имале су значајну улогу у овом истраживању. Анализа садржаја докумената примењена је ради идентификације, систематизације и тумачења података из стручне литературе, службених докумената и релевантних извора који описују примену структуралних техника у обавештајно-безбедносним службама.

Кандидат је показао висок степен методолошке изграђености, који одговара комплексности и захтевности спроведеног истраживања. Његово разумевање

методолошких поступака, као и способност њихове доследне и сврсисходне примене, указују на зрелост у приступу истраживачком процесу и на способности неопходне за извођење квалитетних научних закључака.

4. КРАТАК ОПИС САДРЖАЈА МАСТЕР РАДА

Мастер рад, заједно са уводом и закључком, обухвата шест поглавља. У уводним разматрањима јасно су дефинисани проблем истраживања, предмет и циљ рада, хипотетички оквир, као и научни и друштвени значај истраживања.

У првом поглављу рада под називом *Појам, садржај и проблеми у раду савремених обавештајних служби*, пружа се теоријски оквир за разумевање основних функција, улога и специфичности обавештајних служби, али и анализу изазова који произилазе из савременог безбедносног окружења, технолошког развоја и комплексности обраде информација. На тај начин поставља се основа за даље разматрање аналитичких процеса и техника које су предмет истраживања.

У другом поглављу, под називом *Појам, фазе и проблеми у аналитичком раду*, пружа се системски приказ основних концепата и дефиниција аналитичког процеса, описујући његове фазе од прикупљања и обраде података до интерпретације и презентације резултата. Такође, анализирају се и проблеми са којима се аналитичари сусрећу у пракси, укључујући изазове у управљању информацијама, квалитету података и применљивости аналитичких техника. На тај начин, поглавље поставља темељ за разумевање изазова и ограничења аналитичког рада, истовремено наглашавајући значај правилне примене метода и техника за постизање поузданих и квалитетних резултата.

У трећем поглављу под називом *Опита класификација и обележја структуралних аналитичких техника*, описане су различите врсте структуралних техника које се користе у аналитичком раду обавештајних служби, истичући њихове основне особине, сврху и примену у различитим фазама аналитичког процеса. Презентована је класификација техника коју су презентовали теоретичари обавештајног рада Хауер и Ферсон, као и класификација структуралних аналитичких техника према погледина страних обавештајних служби.

У четвртном поглављу, под називом *Примена структуралних техника у обавештајној аналитици*, разматрају се конкретне могућности и начини примене различитих

структуралних техника у аналитичком раду. Износе се њихова примена за визуелизацију и декомпозицију обавештајних проблема, за генерисање идеја, за креирање сценарија и дефинисање виндикатора, за генерисање идеја, процену узрока и последица и за друге примене. Поглавље такође пружа приказ практичне употребе ових техника у обрађивању, систематизацији и тумачењу информација, као и њиховог доприноса у побољшању квалитета обавештајне анализе. На тај начин се омогућава дубље разумевање начина на који структуралне технике унапређују процес обавештајне анализе.

У закључку рада, систематски су сумирани резултати истраживања, дате оцене валидности, како посебних тако и генералне хипотезе, у вези са применом структуралних техника у аналитичком раду обавештајних служби. Закључак указује на допринос примене ових техника на унапређење квалитета и ефикасности аналитичког процеса, истичући значај добијених резултата за теоријску и практичну примену у аналитичком раду обавештајних служби.

На крају рада, приказана је коришћена библиографија у истраживању. Приликом обраде дефинисаних поглавља кандидат је користио домаћу и инострану литературу водећи рачуна о правилном навођењу извора података.

5. ОЦЕНА МАСТЕР РАДА

Мастер рад кандидата Латиновић Николе представља оригиналан рад који може дати допринос научној и стручној замисли. Кандидат је коректно обрадио тему у садржајном, језичком, стилском и методолошком смислу.

Квалитет обраде питања у раду је на потребном нивоу. Дефинисани проблем истраживања захтевао је примену више метода истраживања, које је кандидат применио на задовољавајућем нивоу.

На основу приказаних резултата истраживања, верификоване су појединачне и посебне хипотезе, и потврђена генерална хипотеза истраживања.

Кандидат је показао, током презентације свога истраживања, да поседује адекватна теоријска знања, као и довољан ниво методолошке оспособљености за израду мастер рада.

6. ЗАКЉУЧАК СА ПРЕДЛОГОМ КОМИСИЈЕ

Комисија сматра да је кандидат спровео истраживање према усвојеним методолошким стандардима и да је реализовао постављене циљеве рада. Кандидат је избором коришћених научно-истраживачких метода потврдио ваљаност постављених хипотеза, како генералне, тако и посебних хипотеза.

На основу изнетог предлажемо Већу за друштвено-хуманистичке науке Војне академије да усвоји извештај и прихвати мастер рад Латиновић Николе, под називом „Примена структуралних техника у аналитичком раду обавештајних служби“ и стави на увид јавности ради спровођења јавне одбране рада.

У Београду, 03.12.2025. године

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

пк ванр. проф. др Драган Јевтић, председник комисије

пп доц. др. Зоран Обрадовић, члан комисије,

пк ванр. проф. др Милан Миљковић, ментор и члан комисије.

Достављено електронском разменом:

- Веће за друштвено-хуманистичке науке ВА,
- Катедра стратегија ШНО,
- пк доц. др Драган Јевтић (Катедра КиР),
- пп доц. др. Зоран Обрадовић (Катедра Стратегије),
- пк ванр. проф. др Милан Миљковић, и
- а/а.